

KORRALDUS

23.01.2024 nr DM-114907-13

Roosa Turvas AS keskkonnaloa nr VO-007 muutmine

1. OTSUS

Arvestades Roosa Turvas AS esitatud keskkonnaloa muutmise taotlust ja võttes aluseks veeseaduse § 191 lg 1, maapõuaseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lg 4, § 59 lg 2 p 4 ning haldusmenetluse seaduse § 53 lg 2 p 2, § 61 lg 1 **otsustan:**

1.1. Muuta Roosa Turvas AS (registrikood: 14383803) (aadress Turba, Vana-Roosa küla, Rõuge vald, Võru maakond) tähtajaline keskkonnaluba nr VO-007 kehtivusajaga 25.12.2023 aadressil Võrumaa Rõuge vald Vana-Roosa küla Roosa turbatootmisala (katastritunnus 86501:002:0770) asuval Roosa turbatootmisalal kuni 03.05.2055 kehtivusega keskkonnaloaks, mis annab õiguse maavara kaevandamiseks ja vee erikasutuseks.

1.2 Määrata keskkonnaloale nr VO-007 vormi M1. Maavara kaevandamine täiendavad kõrvaltingimused:

1.2.1 Kaevandamisel tuleb arvestada tuule suunaga ja tuule puhumisel lähimate majapidamiste suunal hinnata tahkete osakeste levikut visuaalselt ning vajadusel tööd ajutiselt peatada. Juhul kui tootmismahud või kasutatav tehnoloogia muutub, tuleb heitkoguseid uuesti hinna.

1.3. Kaevandatud maa kasutamise otstarve: taassoostumine

2. ASJAOLUD

Roosa Turvas AS (registrikood: 14383803) (aadress Turba, Vana-Roosa küla, Rõuge vald, Võru maakond) esitas Roosa turbatootmisala keskkonnaloa nr VO-007 muutmise taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS, 26.02.2021 numbriga DM-114697-7). Taotlust täpsustati seletuskirja, graafiliste lisade ning täiendati taotluse vee osa (13.04.2022 nr DM-114907-3). Taotluse kohaselt soovitakse kaevandamisõiguse kehtivusaega pikendada 30 aasta võrra, viia olemasolevad määeraldise ploki piirid ja mahud kooskõlla ning määrata Roosa turbatootmisala korrastamise suunaks taassoostumine.

Roosa turbatootmisala kuivendamine toimub vee erikasutusõiguse alusel, mille muutmise

taotlus esitati koos käesoleva maapõue alaste muudatuste taotlusega. Vee erikasutustegevus on Roosa turbatootmisalalt kuivendusvee (sademevee) ärajuhtimine eesvooludeks olevatesse vooluveekogudesse.

Roosa turbatootmisala mäeeraldis asub Võru maakonnas Rõuge vallas jäädes Vana-Roosa külas riigile (valitseja on Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, volitatud asutus on Maa-amet) kuuluvale kinnistul Roosa turbatootmisala katastritunnusega 86501:002:0770, registriosa nr 687241). Roosa maardla pindala on 364,2 ha, taotletav mäeeraldis hõlmab koos teenindusmaaga maardla pindalast 218,24 ha (senises loas 223.43 ha). Maavara kasutusalaadeks on aiandus(alus)turvas.

Seisuga 31.03.2021 on olemasoleva Roosa turbatootmisalaga seotud varuplokkide jääkvaru järgmine:

- 1 plokk – hästilagunenud turvas, aktiivne tarbevaru: 510 tuh t, millest kaevandatav 431 tuh t.
- 2 plokk – vähelagunenud turvas, aktiivne tarbevaru: 345,371 tuh t, millest kaevandatav 345,371 tuh t.

OÜ Inseneribüroo STEIGER tegi Roosa turbamaardla Roosa turbatootmisala jääkvaru uuringu aruande (varu seisuga 16.07.2020) (EGF 9436).

Riigilõiv 608 € on tasutud 26.02.2021 riigilõivuseaduse § 123 lõike 1 kohaselt.

Keskkonnaloa muutmise taotlust kontrollis keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötaja Maa-amet (10.06.2021 nr DM-114907-2).

Maapõueseaduse (edaspidi ka *MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi ka *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi ka *KeÜS*) 5. peatükki, arvestades MaaPS erisusi. KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi. Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatav tegevus on eeldatavalt väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuseks puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaloa taotlus on avalikustatud 22.06.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, millega on teavitatud avalikkust ja antud seega huvitatud isikutele võimalus arvamuse avaldamiseks. Keskkonnaamet teavitas 22.06.2023 kirjaga nr DM-114907-8 keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmisest ja avatud menetluse algatamisest loa taotlejat ning asjasse puutuvaid isikuid. Kuni keskkonnaloa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja

vastuväiteid. Avalikustamise käigus vastuväiteid ega ettepanekuid ei esitatud.

MaaPS § 49 lõike 6 alusel saatis Keskkonnaamet 16.11.2023 kirjaga nr DM-114907-10 kaevandamisloa muutmise taotluse kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele (Rõuge Vallavalitsusele).

Rõuge Vallavolikogu nõustus 19.12.2023 otsusega nr 1-3/53 Roosa turbatootmisala keskkonnaloa nr VO-007 muutmisega

Kooskõlas MaaPS § 1 lõigetega 3 ja 4, HMS §-dega 40, 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet 29.12.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks keskkonnaloa muutmise korralduse eelnõu. Arvestades asjaolu, et avalikkusel peab olema HMS § 49 lõike 2 ja KeÜS § 48 lõike 4 kohaselt võimalus eelnõuga tutvuda vähemalt kaks nädalat, määras Keskkonnaamet eelnõudele ettepanekute ja/või vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõuväljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 21 sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi. Keskkonnaamet jättis kaevandamisloa taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuseks puudub piisav avalik huvi.

Juhindudes HMS § 40 lõikest 1 peab haldusorgan enne haldusakti andmist andma menetlusosalistele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis haldusakti kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis ettevõttelt 28.12.2023 kirjaga nr DM-114907-11 arvamust või vastuväiteid kaevandamisloa andmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja kättesaamisest alates.

Roosa Turvas AS ning Rõuge Vallavalitsus ei avaldanud arvamust eelnõu avalikustamise ajal.

3. KAALUTLUSED

3.1. Õiguslik alus

KeÜS § 40 lõike 2 (kehtib alates 01.01.2020) ja KeÜS § 41 lõike 1 kohaselt annab keskkonnaluba õiguse teha ühte või üheaegselt mitut tegevust (vee erikasutus, maavara kaevandamine), KeÜS § 41 lõige 4 sätestab, et kui tegevused on omavahel ruumiliselt või tehnoloogiliselt seotud, antakse nendeks tegevusteks üks keskkonnaluba. KeÜS § 41 lõike 1 punkti 5 alusel on annab keskkonnaloa Keskkonnaamet, kui seadus ei sätesta teisiti.

Veeseaduse § 187 punkti 6 alusel on veeluba (vee erikasutuse keskkonnaluba) kohustuslik, kui juhitakse sademeveett suublasse turbatööstusmaalt. Veeseaduse § 191 lõike 1 alusel annab turbatootmisalalt sademevee juhtimiseks suublasse veeloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 42 lõike 1 kohaselt peab kaevandamiseks olema kaevandamisluba. MaaPS § 4 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 67 lõige 1 sätestab, et kui kaevandamisloa kehtivusaja jooksul ei ole kaevandatavat maavara mäeeraldise piires täielikult ammendatud või kaevandatud maa ei ole korrastatud, pikendab kaevandamisloa andja loa omaja taotluse alusel loa kehtivust aja võrra, mis on vajalik maavara ammendamiseks, kuid mitte rohkem kui MaaPS § 60 lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtaja võrra (MaaPS § 60 lõike 1 kohaselt antakse kaevandamisluba kuni 30 aastaks). Turba kaevandamiseks antud lube võib pikendada 30 aasta kaupa kuni kaevandatava maavara ammendamiseni.

Vastavalt MaaPS § 66 lõikele 2 muudetakse kaevandamisluba, kui loa omaja taotleb kaevandamisloa kehtivusaja pikendamist. Loa omanik esitas taotluse kaevandamisloa nr Vo-007 kehtivusaja pikendamiseks 30 aasta võrra.

Seisuga 31.03.2021 on olemasoleva Roosa turbatootmisalaga seotud varuplokkide jääkvaru järgmine:

1 plokk – hästilagunenud turvas, aktiivne tarbevaru: 510 tuh t, millest kaevandatav 431 tuh t.

2 plokk – vähelagunenud turvas, aktiivne tarbevaru: 345,371 tuh t, millest kaevandatav 345,371 tuh t.

Maavara kaevandamise maksimaalseks aastamääraks taotletakse 26 tuh t. Jääkvaru suurust ning kaevandatud ala korrastamiseks kuluvat aega arvestades on põhjendatud kaevandamisloa kehtivusaja pikendamine taotletud 30 aasta võrra.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le ja keskkonnaministri 23.01.2017 määruses nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

MaaPS § 45 lõike 1 kohaselt on turba kaevandamiseks lubatud kaevandamisluba taotleda üksnes kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade nimekirja või kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantud alal või maardlal.

MaaPS § 45 lõike 3 kohaselt kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantakse turbamaardla või selle osa või muu turbaala, mis on inimtegevusest mõjutatud ja mis ei oma eeldatavalt olulist looduskaitseväärtust ning sama § lõike 4 kohaselt kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantud turbamaardlal antakse kaevandamisluba turba kaevandamise aastamäära piires.

Turba kaevandamise aastamäär on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 22.12.2016 määrusega nr 150 (edaspidi määrus nr 150).

Roosa turbamaardla on kantud keskkonnaministri 27.12.2016 määruse nr 87 „Kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade ning kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekiri“ lisas 2 toodud kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja.

Roosa turbatootmisala mäeeraldise keskkonnavalua muutmise taotluse kohaselt on tegemist olemasoleva mäeeraldisega, kus toimus varude ümberhindamine ja piiride muutmine. Roosa turbatootmisala mäeeraldise piire muudeti ja kaevandamise maksimaalset aastamäära ei muudetud/muudeti. Kuna kaevandamise maksimaalset aastamäära ei muudetud, ei muutunud ka varasemalt keskkonnalubadega antud Võru maakonna turba kaevandamise aastamäär.

3.2. Kaalutlused keskkonnavalua muutmisel

Korralduse otsustava osas muudetav keskkonnaluba nr VO-007 annab selle omanikule aadressil Roosa turbatootmisala (katastritunnus:

86501:002:0770; registriosa nr 687241), Vana-Roosa küla, Rõuge vald, Võru maakond õiguse alljärgneviks:

- vee erikasutuseks
- maavara kaevandamiseks

3.2.1. Vee erikasutus

Veeseaduse (edaspidi *VeeS*) § 187 p 6 alusel on keskkonnaluba vajalik, kui juhitakse sademeveett suublasse jäätmekäitlusmaalt, tööstuse territooriumilt, sadamaehitiste maalt, turbatööstusmaalt ja muudest kohtadest, kus on saastatuse risk või oht veekogu seisundile.

Keskkonnavalua nr VO-007 muutmise taotluses taotletakse Võrumaal Rõuge vallas Vana-Roosa külas asuvalt Roosa turbatootmisalalt (registriosa nr 687241, katastritunnus 86501:002:0770) sademevee suublasse juhtimise õiguse jätkumist. Taotletav vee erikasutustegevus on seotud nii ruumiliselt kui tehnoloogiliselt maavara kaevandamisega. Sademevesi juhitakse turbatootmisalalt ära nelja väljalaskme kaudu olemasolevatesse kraavidesse.

Roosa turbatootmisala mäeeraldise pindala on 218,24 ha.

Väljalask	Kood	Koordinaadid	Suubla
Roosa turbatootmisala väljalask nr 1	VO220	X: 6396015, Y: 656940	Turbakraav (VEE1157204) suubub Punsaja oja, (VEE1157200)
Roosa turbatootmisala väljalask nr 2	VO221	X: 6395725, Y: 657457	Sulemõisa kraav (VEE1157205), suubub Punsaja oja (VEE1157200)
Roosa turbatootmisala väljalask nr 3	VO222	X: 6396525, Y: 658078	Nurme kraav (VEE1157206), suubub Kuuraoru oja (VEE1154844).

Roosa turbatootmisala väljalask nr 4	VO223	X: 6397035, Y: 658398	Suuresoo kraav (VEE1157207), suubub Nurme kraavi, mis suubub Kuuraoru oja.
--------------------------------------	-------	--------------------------	--

Roosa turbatootmisala väljalask nr 4 (VO223) asukoht X:6397035 Y:658398 on Roosa metskond 111 (86501:001:0123) maaüksusel. Nimetatud maaüksusel volitatud valitseja on Riigimetsa Majandamise Keskus. Väljalaskmed Roosa turbatootmisala väljalask nr 1 ja Roosa turbatootmisala väljalask nr 2 suubuvad kraavi, mis piirneb Riigimetsa Majandamise Keskuse valduses olema maaga. 23.10.2023 kirjas nr 3-1.1/2023/6513 on Riigimetsa Majandamise Keskus andnud nõusoleku Roosa turbatootmisalal vee erikasutuse (kuivendusvee juhtimine kraavidesse) jätkamisele (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis 23.10.2023 dokument nr DM-114907-9).

Turbatootmisalal toimub turba pinnakihiiline freesmeetodil kaevandamine. Freesturba tootmise tootmisperiood on keskmiselt ajavahemikus maist kuni septembrini. Tootmisväljakutelt kuivendusvee kogumiseks on ümber tootmisala kraavid, kust vesi juhitakse isevoolliselt eesvooludesse. Turbatootmisalale ega väljalaskude juurde settebasseine siiani rajatud ei ole.

Kuivendusvett juhitakse suublasse järgmistes kogustes:

	Nimetus	Suubla	Suublasse juhitav prognoositav vooluhulk (m ³ /a)	Suublasse juhitav prognoositav vooluhulk (m ³ /kvartalis)	Suublasse juhitav prognoositav vooluhulk (m ³ /d)
1	Roosa turbatootmisala väljalask nr 1	Turbakraav VEE1157204	30 100	7525	82
2	Roosa turbatootmisala väljalask nr 2	Sulemõisa kraav VEE1157205	28 000	7000	77
3	Roosa turbatootmisala väljalask nr 3	Nurme kraav VEE1157206	202 100	50 525	554
4	Roosa turbatootmisala väljalask nr 4	Suuresoo kraav VEE1157207	223 600	55 900	613

Vee erikasutuse nõuded

Turbatootmisaladelt suublasse juhitav sademevesi peab vastama veeseaduse ja keskkonnaministri 08.11.2019 määruse nr 61 "Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused¹" (edaspidi määrus nr 61) nõuetele. Määruse nr 61 § 5 lõike 1 kohaselt tuleb heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimisel tagada, et vee- ja veega seotud maismaaökosüsteemide seisund ei halveneks, lõike 2

järgi peavad veekogusse juhitava vee saastenäitajad vastama määruse nr 61 lisa 1 esitatud piirväärtustele. Sama määruse § 7 lõike 1 kohaselt tohib lahkvoolest sademeveekanalisisatsioonist sademeveelaskme kaudu suublasse juhtida sademevett, mille saastenäitajad ei ületa määruse lisa 1 sätestatud piirväärtusi, mis kehtivad reoveekogumisala kohta, mille koormus on 2000–9999 ie, välja arvatud heljumisisaldus, mis ei tohi ületada 40 mg/l, ja naftasaaduste sisaldus, mis ei tohi ületada 5 mg/l, sama paragrahvi lõike 2 kohaselt kohalduvad turbakaevandusest ärajuhitavale sademeveele määruse nr 61 § 7 lõike 1 toodud nõuded.

Määruse nr 61 § 7 lõigete 7 ja 8 kohaselt on turbakaevandusest ärajuhitavale sademeveele kohustuslik loaga määrata heljumi- ja naftasaaduste sisalduse, biokeemilise hapnikutarbe, üldlämmastiku ja üldfosfori piirväärtused koos vastava seirekohustusega. Muud määruse lisa 1 nimetatud saastenäitajate piirväärtused ja seirenõuded määratakse loas sademevee päritolu ja riskihinnangu põhjal.

Vastavalt eeltoodule tulenevad turbatootmisalalt suublasse juhitava sademevee saastenäitajate piirväärtused määruse nr 61 lisa 1 veerust, mis vastab reoveekogumisala koormusele 2000-9999 ie (välja arvatud heljumi sisaldus, mis ei tohi ületada 40 mg/l, ja naftasaaduste sisaldus, mis ei tohi ületada 5 mg/l). Kõikidele väljalaskudele määratavad saastenäitajate piirväärtused on seega järgnevad: **BHT₇=15 mg/l, heljuvaine=40 mg/l, naftasaadused=5 mg/l, üldfosfor=1 mg/l, üldlämmastik=45 mg/l.**

Keskkonnaamet ei määra loas kuivendusveele lubatud vooluhulga kvartaalseid koguseid vastavalt loa taotlusele, sest kuivendusvee kogus sõltub sademetest ning lumesulamisveest, mille tekkimise koguse üle puudub ettevõttel kontroll. Loale kantakse lubatud aastased vooluhulgad, mis on määratud arvutuslikult.

Vastavalt määruse nr 61 § 14 lõikele 1 peab heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee saasteainete ning ohtlike ainete sisalduse ja heitvee pH määramiseks vee erikasutaja tagama loaga määratud kohtadest proovide võtmise ning korraldama proovide analüüsi, lõike 6 kohaselt tuleb proovi võtmisel tagada proovi esinduslikkus ning proovi võtmine peab vastama veeseaduse § 236 lõike 7 alusel kehtestatud proovivõtumeetoditele. Valdkonnas, milles proovivõtjaid ei atesteerita, peab proovivõtja proovivõtul järgima asjaomase proovivõtuvaldkonna tunnustatud meetodit ja tagama, et saadud tulemuste jälgitavus on tõendatud (VeeS § 243 lg 2). Analüüsi teostav katselabor peab vastama katselaborite pädevuse üldnõuetele (olema akrediteeritud ja sooritanud katselaborite vahelised võrdluskatsed).

Määruse nr 61 § 16 lõike 5 kohaselt täpsustatakse proovivõtu sagedus ja koht sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee ning muu saasteallika korral saastenäitajate määramiseks loas. Sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee ning muu saasteallika proove tuleb võtta vähemalt üks kord aastas, kuid loa andja ei tohi loaga määrata proovivõtu sageduseks rohkem kui üks kord kvartalis. Loa omaja võib vajaduse korral võtta proove sagedamini, kui on loaga nõutud, ja arvestada kvartali jooksul võetud proovide keskmist tulemust.

Arvestades eelnevat ja loa taotlust **määratakse keskkonnaloas kõikide väljalaskude seire**

kohustus kaks korda aastas (II ja III kvartalis). Kaks korda aastas tuleb seirata BHT₇, heljumit, üldfosforit, üldlämmastikku, pH.

Turba tootmisel ei kasutata keskkonnohtlikke ega mürgiseid aineid. Turbatootmisalalt ärajuhitav vesi moodustub peamiselt sademetest ja lumesulamisveest. Kuna Keskkonnaametile ei ole seni teada juhtumeid turbakaevandamisel toimunud naftareostuste kohta, määratakse loas **kõikide Roosa turbatootmisala väljalaskudel naftasaaduste seire kohustus üks kord aastas (III kvartalis).**

Omaseire tulemused tuleb esitada Keskkonnaametile kaks korda aastas elektrooniliselt keskkonnaotsuste infosüsteemis.

Väljalaskmest nr 2 juhitakse vesi kraaviga maaparandusehitise Sulemõisa (MPS kood 9115720010020/001) eesvoolu. Väljalaskmete nr 3 ja nr 4 vesi juhitakse kraavidega Kuuraoru oja, mis on maaparandusehitise Savira (MPS kood 9021375400010/001) eesvool. Määruse nr 61 § 7 lõike 6 kohaselt on sademevee juhtimiseks maaparandussüsteemi vajalik Põllumajandusameti koostööst. Keskkonnaamet küsis 03.01.2022 kirjas nr DM-114907-6 Põllumajandus- ja Toiduameti koostööst Roosa Turvas AS vee erikasutuse jätkumisele. Põllumajandus- ja Toiduamet on 12.01.2022 kirjas nr 6.2-2/1767 koostööstanud Roosa turbatootmisalalt sademevee suublasse juhtimise jätkamise tingimusega „*Perioodiliselt kontrollida äravoolukraavide tehnilist seisukorda ning vajadusel rakendada meetmeid turbaheljumi edasikandumise takistamiseks maaparandusehitiste eesvoolu.*“

Veeseaduse § 117 lõike 2 alusel peab veekasutaja peab võtma kasutusele meetmed, millega vähendada või vältida tegevuse mõju pinnaveekogumile, põhjaveekogumile või isiku varale. **Arvestades Põllumajandus- ja Toiduameti tingimust, määrab Keskkonnaamet keskkonnaloas (vormil V16.) järgmised tingimused:**

1. Perioodiliselt kontrollida äravoolukraavide tehnilist seisukorda ning vajadusel rakendada meetmeid turbaheljumi edasikandumise takistamiseks maaparandusehitiste eesvoolu.
2. Kui turbatootmisalalt suublasse juhitav vesi ei vasta järjepidevalt (vähemalt kaks järjestikkust seireperioodi) keskkonnaloa nõuetele, tuleb rajada väljalasu juurde settebassein. Heljumi setitamiseks peab olema settebasseinides voolukiirus 1 cm/s. Settebasseini väljavoolule rajada esinduslik proovivõtukoht.

Suublaseire

Määruse nr 61 § 10 lõike 1 järgi määrab loa andja suubla seire nõude sademeveele üksnes juhul, kui on alust arvata, et ärajuhitav vesi omab mõju suublaaks oleva vee ökosüsteemile. Roosa turbatootmisalalt ära juhitava vee suublateks on kraavid, millega vesi juhitakse Punsaja oja (VEE1157200) ja Kuuraoru oja (VEE1154844).

Väljalasust nr 1 kulgeb u 220 m pikkune kraavilõik (Turbakraav) Punsaja oja (VEE1157200). Turbakraavi suubumiskohast on Punsaja oja pidi Mustjõeni üle 5 km. Väljalasust nr 2 on Mustjõeni samuti üle 5 km. Kuuraoru oja pikkus on 5,5 km, oja suubub

Mustjökke(VEE1154800). Väljalaskmest nr 3 on u 1,2 km ja väljalaskmest nr 4 on u 1,3 km Kuuraoru oja ja sealt edasi Mustjõeni u 2 km.

Punsa oja ega Kuuraoru oja ei ole keskkonnaministri 16.04.2020 määruses nr 19 „Pinnaveekogumite nimekiri, pinnaveekogumite ja territoriaalmere seisundiklasside määramise kord, pinnaveekogumite ökoloogiliste seisundiklasside kvaliteedinäitajate väärtused ja pinnaveekogumiga hõlmamata veekogude kvaliteedinäitajate väärtused“ pinnaveekogumiteks määratud. Punsa oja (VEE1157200) suubub Mustjõe (VEE1154800) veekogumisse Mustjõgi Raudsepa oja Koiva-Mustjõe luha kaitsealani (kood 1154800_4) ning Kuuraoru oja (VEE1154844) suubub samuti Mustjökke, veekogumisse Mustjõgi Pärlijõest Raudsepa oja (kood VEE1154800_3).

Mõlema veekogumi koondseisund on Koiva vesikonna veemajanduskava 2022-2027 lisa 2 kohaselt hea. Pinnaveekogumite seisundi 2021.a vahehindangu (<https://keskkonnaportaal.ee/et/teemad/vesi/pinnavesi/pinnaveekogumite-seisundiinfo>) kohaselt on veekogumite koondseisund jätkuvalt hea.

Keskkonnaloa nr VO-007 alusel on alates 2021.aastast teostatud väljalaskmetel turbatootmisalalt ärajuhitava kuivendusvee seiret. Suublasse juhitud vesi on vastanud keskkonnaloa nõuetele (BHT7=15 mgO₂/l, heljum=40 mg/l, naftasaadused = 5 mg/l, Püld=1 mg/l, Nüld = 45 mg/l).

Väljalask	09.06.2021	29.09.2021	08.06.2022	07.10.2022	08.06.2023
Roosa turbatootmisala väljalask nr 1	vastab	vastab	vastab	vastab	Proovi ei saanud võtta, kraavid kuivad
Roosa turbatootmisala väljalask nr 2	vastab	vastab	vastab	vastab	Proovi ei saanud võtta, kraavid kuivad
Roosa turbatootmisala väljalask nr 3	vastab	vastab	vastab	vastab	Proovi ei saanud võtta, kraavid kuivad
Roosa turbatootmisala väljalask nr 4	vastab	vastab	vastab	vastab	Proovi ei saanud võtta, kraavid kuivad

Arvestades Roosa turbatootmisalalt ärajuhitava kuivendusvee teekonna pikkust (üle 3 km) turbatootmisalalt Mustjõe veekogumiteni, mille vältel toimub vee segunemine ja lahjenemine, keskkonnaloa nr VO-007 kehtivuse ajal teostatud väljalaskmete seire andmetel vastas suublasse juhitud vesi loa nõuetele ning senine tegevus Roosa turbatootmisalal ei ole teadaolevalt põhjustanud Mustjõe veekogumite veekvaliteedi muutuseid, otsustab Keskkonnaamet mitte määrata suublaseiret.

Keskkonnatasu deklareerimine

Keskkonnatasude seaduse (edaspidi kui KeTS) § 17 lõike 3 kohaselt ei nõuta saastetasu, kui KeTS § 17 lõikes 1 nimetatud aineid ja ühendeid heidetakse veekogusse, põhjavette või pinnasesse sademeveega sademeveekanalisatsiooni kaudu ning see vesi vastab VeeS alusel

KeTS § 17 lõikes 1 punktides 1–7 ja 9 nimetatud ainete ja ühendite osas kehtestatud keskmistele piirväärtustele.

KeTS § 17 lõikes 5 on sätestatud, et kui KeTS § 17 lõikes 3 nimetatud sademevee kvaliteedinäitajad ei vasta VeeS alusel KeTS § 17 lõike 1 punktides 1-7 ja 9 nimetatud ainete ja ühendite osas sademevee kohta kehtestatud keskmistele piirväärtustele, tasutakse saastetasu saasteainete piirväärtusi ületava koguse eest KeTS §-s 20 sätestatu järgi.

Kuna turbatootmisalalt suublasse juhivat kuivendusvett käsitletakse sademeveena, ei nõuta KeTS § 17 lõike 3 kohaselt saastetasu, kui on täidetud samas lõikes toodud nõuded.

Keskkonnatasu deklaratsioon tuleb lähtuvalt KeTS §-st 33⁴ Keskkonnaametile esitada posti teel, elektroonilisel andmekandjal, elektroonilist andmesidet kasutades või keskkonnaotsuste infosüsteemi või muu infosüsteemi kaudu või anda üle Keskkonnaametile hiljemalt aruandekvartalile järgneva kuu 17. kuupäevaks. Keskkonnaameti eelistus on saada deklaratsioone keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu. Väljalaskme omaseire analüüs on saastetasu arvutuse aluseks ja tuleb esitada keskkonnaotsuste infosüsteemis. Keskkonnatasu tuleb maksta Maksu- ja Tolliameti poolt avatud ettemaksukontole. Ettemaksukontolt mahaarvestamine toimub automaatselt kohustuse tähtaja saabudes. Keskkonnatasu arvutus tuleb esitada ka juhul, kui reaalsel keskkonnakasutust pole toimunud.

3.2.2. Maavara kaevandamine

Keskkonnaloa andmise menetlusele kohaldatakse KeÜS, HMS avatud menetluse ja MaaPS sätteid. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Tulenevalt MaaPS § 50 lõikest 6 tuleb kaevandamisloa taotlemisel taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 352 tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab kaevandamisloa taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjätmete kohta. Kui jätmed tekivad kaevandamise käigus, siis jäätmeseaduse § 42¹ lõike 3 punkti 1 alusel esitatakse kaevandamisjäätmekava loa andjale kinnitamiseks koos asjaomase loa taotlusega, lähtudes MaaPS kehtestatud nõuetest. Jäätmeseaduse § 7¹ lõike 1 kohaselt loetakse kaevandamisjätmeteks jätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena. Taotluse kohaselt turba kaevandamise tootmisprotsessis kaevandamisjätmeid ei teki. Seega ei ole vajalik kaevandamisjäätmekava.

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest kaevandamise või

kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning ettevõtte ei ole karistusregistrisse kantud (karistusregistri päring seisuga 23.01.2024).

3.3. Keskkonnamõju hindamine

Keskkonnaamet jättis 17.01.2024 kirjaga nr DM-114907-12 „Roosa turbatootmisala keskkonnaloa muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise” algatamata keskkonnamõju hindamise Roosa turbatootmisala maavara kaevandamise keskkonnaloa muutmise taotluse menetluse käigus. Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks on välja toodud keskkonnaloa kõrvaltingimuste ja nõuete osas.

3.4. Täiendavate tingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja – vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõiguse tuleb teostada koosõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lg 2 punkti 5 alusel märgitakse kaevandamisloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ja kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks.

Keskkonnaamet keskkonnaloale nr VO-007 täiendavad tingimused ja meetmed järgmises sõnastuses:

Kaevandamisel tuleb arvestada tuule suunaga ja tuule puhumisel lähimate majapidamiste suunal hinnata tahkete osakeste levikut visuaalselt ning vajadusel tööd ajutiselt peatada. Juhul kui tootmismahud või kasutatav tehnoloogia muutub, tuleb heitkoguseid uuesti hinnata.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Maeeraldise_plaan__Roosa_(1).asice
3. Loiked__Roosa_(1).asice
4. Korrstatud_maa_plaan__Roosa_.asice

Teadmiseks: Maa-amet, Põllumajandus- ja Toiduamet, Riigimetsa Majandamise Keskus,
Rõuge Vallavalitsus, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Aulis Saarnits
spetsialist
maapõuebüroo

Anu Holvandus
vanemspetsialist
veeosakond